

Muzika koju svako ko drži do sebe mora imati u svojoj diskoteci

CD: Nada Kolundžija, klavir: Contemporary music (Vuk Kulenović: Virdžinal, Louis Andriessen: Slika Moroa, Miloš Raičković: B-A-G-D-A-D, Mauricio Kagel: Na dirkama, Irena Popović: Tišina i Ništa (izdavač: GUARNERIUS 2005, snimak koncerta u Novosadskoj sinagogi 28. 10. 2004)

Jedna od karakteristika dela kompozitora XX veka je i preciznost oznaka kojima se od izvođača zahteva doslednost u poštovanju autorovih intencija. Još je i klasik savremene muzike Bela Bartok na krajevima svojih kompozicija zapisivao zahtevano trajanje dela. Samim tim, od izvođača zahtevao je i "zadatu" uračunatost agogičkih proširenja teksta: ubrzanja (ačeleranda) i usporenja (ritenuta).

Nastankom serijalne organizacije, svi parametri zvuka zadati su unapred: kompozitor donosi odluke i o načinu realizacije svoga dela: moguće i za svojim radnim stolom. Ovaj kombinatorski postupak ne dokazuje njegovu netaletovanost, ali jeste dokaz želje za primenom metodoloških postupaka karakterističnih za tehnologiju i nauku XX veka. Kompozitori „minimalističke“ („repetativne“) orijentacije često se pozivaju na zakone organizovanja indijske muzike. Sud o tome koliko je njihova želja za „osavremenjivanjem“ (ili „unapređivanjem“) drevne muzičke tradicije opravdana i uspela prepuštam proceni i doživljaju slušalaca.

Čemu ovoliki uvod? Poznat je raskol između kompozitora i publike koji postoji još od pojave kompozitora „nove Bečke škole“ (A. Šenberg, A. Berg, A. Vebern). Kasnije, kompozitori „avangarde“ produbljuju i zaoštravaju ovaj proces „sukoba“ između autora i slušalaca. Tek je pojava minimalizma (kasnije i „novog klasicizma“) uspela da pomiri do tada tako oštro zavađene strane.

Kompozicije autora zastupljenih na ovim snimcima, a u izvođenju Nade Kolundžije, možemo podvesti pod „postmodernistički“ stil. Kratkoća ovog prikaza ne dozvoljava opširnije obrazlaganje šta „postmoderna“ u stvari jeste. Ipak, ukratko: pomenuti autori, svako na svoj način, koriste elemente do sada poznatih stilskih pravaca, ali ih usklađuju sa potrebom publike za komunikacijom. Nada Kolundžija ne samo da je jedan od prvih tumača savremene muzike kod nas (a i u bivšoj Jugoslaviji), već je i jedan od najuglednijih u svetu. Na najznačajnijim takmičenjima izvođača savremene muzike osvajala je prestižne nagrade. Koje su karakteristike njenih interpretacija? Odanost autorovom tekstu i njegovoj poetici, ali i svom poetskom viđenju, a samim tim i autorskoj nadgradnji dela. Ovo je potrebno istaći zbog potrebe za negiranjem uvreženog stava da izvođači savremene muzike jesu tek „izvođači-informatori“. Tome su doprinele i intencije autora kojima su često „zagrađivali“ individualnost izvođača. S druge strane, uvreženo je mišljenje da se „forte“ zvuk mora izvoditi grubo i rustikalno.

Nada Kolundžija demantuje ove tvrdnje: spektar njenog „forte“ zvuka širok je i nikada grub. Tvrdi se i da „piano“ zvuk mora biti „objektivan“, što znači – dosadan i lišen emocija. Kolundžija ovaj „objektivistički“ problem prevazilazi emocionalnošću, onom bez patosa. Njen „piano“ je intiman, nikada dosadan („biti dosadan“ znači svirati na način kojim se želi pokazati da to može „i neko drugi da svira“).

Nada Kolundžija je svojom doslednošću, kvalitetom i posvećenošću uspela da savremenu muziku za klavir učini ravnopravnim delom koncertnih repertoara, oslobodivši ovu muziku onih „bauka“ i tlapnji koje uporno tvrde da sve ovo nije dostupno široj publici (a o tome šta je to „šira publika“ – nekom drugom prilikom!). Ovo nije uspela načinima koje često srećemo: ulagivanjem, ekscjesima, manipulacijama. Njena umetnička pojava smeštena je u tišinu, onu „kejdžovsku“ tišinu koja se čuje najglasnije.